

HƯỚNG DẪN

Về việc xử lý thi hài bệnh nhân nhiễm COVID-19 tử vong

Căn cứ Luật phòng chống bệnh truyền nhiễm;

Căn cứ Thông tư 21/2021/TT-BYT ngày 26/11/2021 của Bộ Y tế Quy định về vệ sinh mai táng, hỏa táng,

Nhằm mục đích phòng ngừa lây lan dịch COVID-19 tại cộng đồng, đảm bảo an toàn, phòng chống dịch COVID-19, Sở Y tế tỉnh Quảng Nam ban hành Hướng dẫn xử lý thi hài bệnh nhân nhiễm COVID-19 tử vong, cụ thể như sau:

I. NGUYÊN TẮC CHUNG

- Đảm bảo không phát tán mầm bệnh trong quá trình xử lý, vận chuyển, hỏa táng hoặc mai táng thi hài người nhiễm hoặc nghi ngờ nhiễm SARS-CoV-2.

- Thi hài người nhiễm hoặc nghi ngờ nhiễm SARS-CoV-2 phải được hỏa táng, chỉ tổ chức mai táng trong trường hợp không thực hiện được việc hỏa táng.

- Thi hài phải được khâm liệm càng sớm càng tốt và hỏa táng hoặc mai táng trong vòng 24 giờ kể từ khi tử vong.

- Tất cả các chất thải phát sinh trong quá trình xử lý, vận chuyển, hỏa táng hoặc mai táng thi hài người nhiễm hoặc nghi ngờ nhiễm SARS-CoV-2 phải được xử lý như chất thải lây nhiễm.

II. CÔNG TÁC TỔ CHỨC - ĐIỀU HÀNH

1. Đối với các cơ sở thu dung điều trị bệnh COVID-19

- Mỗi cơ sở thu dung điều trị bệnh COVID-19 phải chuẩn bị nhà Đại thể để thực hiện các hoạt động liên quan đến công tác mai táng, hỏa táng thi hài người nhiễm hoặc nghi ngờ nhiễm SARS-CoV-2. Trường hợp đơn vị không có nhà Đại thể phải chuẩn bị một khu vực riêng để tổ chức xử lý thi hài người nhiễm hoặc nghi ngờ nhiễm SARS-CoV-2.

- Các cơ sở thu dung điều trị bệnh COVID-19 chuẩn bị đầy đủ phương tiện, dụng cụ, hóa chất để đảm bảo công tác khử khuẩn, khâm liệm thi hài người nhiễm hoặc nghi ngờ nhiễm SARS-CoV-2.

- Sau khi khâm liệm thi hài người nhiễm hoặc nghi ngờ nhiễm SARS-CoV-2 cơ sở thu dung điều trị thông báo cho Trung tâm Y tế nơi có người bệnh

tử vong biết, chuẩn bị phương tiện để tiếp nhận và chuyển về địa phương mai táng theo quy định.

2. Đối với cộng đồng

- Mỗi địa phương/Ban chỉ đạo xã, phường, thị trấn phải thành lập các Tổ xử lý thi hài để kịp thời xử lý trong trường hợp có người nhiễm hoặc nghi ngờ nhiễm SARS-CoV-2 tử vong trên địa bàn.

- Chuẩn bị đầy đủ phương tiện, dụng cụ, hóa chất và hỗ trợ các nguồn lực cần thiết cho việc tổ chức thực hiện công tác xử lý thi hài nhiễm SARS-CoV-2, khử khuẩn và xử lý môi trường.

III. QUY ĐỊNH CHUNG VỀ SINH MAI TÁNG, HỎA TÁNG NGƯỜI CHẾT DO DỊCH BỆNH COVID-19

(Thực hiện theo Thông tư 21/2021/TT-BYT ngày 26/11/2021 của Bộ Y tế Quy định về vệ sinh mai táng, hỏa táng)

1. Xử lý thi thể

- Thân nhân người chết hoặc người phát hiện ra thi thể người chết do dịch bệnh nguy hiểm thông báo ngay cho UBND cấp xã nơi địa phương của bệnh nhân thường trú tử vong.

- Người tham gia xử lý thi thể được tập huấn về các biện pháp phòng, chống dịch, xử lý thi thể. Khi tham gia xử lý thi thể mang đầy đủ phương tiện bảo vệ cá nhân (trang phục phòng hộ, kính che mắt, găng tay cao su, khẩu trang y tế, giày hoặc ủng).

- Bọc kín thi thể bằng túi đựng thi thể làm bằng vật liệu chống thấm, không trong suốt, chắc chắn, không bị đục, thủng, thành túi có độ dày $\geq 150\mu\text{m}$ (tương đương 0.15 mm); khóa kéo phải kín và cố định chắc chắn bằng dây buộc hoặc băng dính; khử khuẩn bên ngoài túi đựng thi thể bằng dung dịch chứa 0,1% Clo hoạt tính. Trường hợp không có túi đựng thi thể, bọc kín thi thể bằng 02 lớp vải, sau đó bọc kín thi thể bằng 02 lớp ni-lon; khử khuẩn bên ngoài lớp ni-lon thứ nhất bằng dung dịch chứa 0,1% Clo hoạt tính. Thực hiện tương tự với lớp ni-lon thứ hai và tổ chức khâm liệm thi thể.

- Khử khuẩn toàn bộ các bề mặt khu vực có người chết và các vật dụng có tiếp xúc với thi thể bằng dung dịch chứa 0,1% Clo hoạt tính, cồn 70% hoặc các chế phẩm diệt khuẩn bề mặt; chất thải phát sinh trong quá trình xử lý thi thể được thu gom, xử lý như chất thải lây nhiễm.

- Sau khi công việc kết thúc, người tham gia xử lý thi thể phải tháo, cởi bỏ các phương tiện bảo vệ cá nhân và thu gom, xử lý như chất thải lây nhiễm; rửa tay bằng xà phòng hoặc sát khuẩn tay bằng dung dịch sát khuẩn tay.

2. Vệ sinh trong quán, khâm liệm thi thể

- Thời gian quản thi thể không quá 24 giờ kể từ khi chết hoặc phát hiện thi thể. Trường hợp phải quản thi thể lâu hơn 24 giờ thì phải bảo quản trong điều kiện nhiệt độ từ -10°C trở xuống.

- Đóng kín quan tài. Dán kín các khe hở của quan tài (nếu có) để bảo đảm không bị rò rỉ, thấm nước, không bị bụi, vỡ trong quá trình di chuyển.

- Chất thải phát sinh được thu gom, xử lý như chất thải lây nhiễm.

3. Vệ sinh trong vận chuyển quan tài chứa thi thể

- Người đi cùng phương tiện vận chuyển quan tài chứa thi thể mang đầy đủ phương tiện bảo vệ cá nhân (kính che mắt, găng tay cao su, khẩu trang y tế, giày hoặc ủng).

- Ngay sau khi vận chuyển quan tài chứa thi thể tới nơi mai táng hoặc hỏa táng phải khử khuẩn toàn bộ bề mặt phương tiện chở quan tài bằng dung dịch chứa 0,1% Clo hoạt tính, cồn 70% hoặc các chế phẩm diệt khuẩn bề mặt.

- Sau khi công việc kết thúc, người đi cùng phương tiện vận chuyển quan tài chứa thi thể phải tháo, cởi bỏ các phương tiện bảo vệ cá nhân và thu gom, xử lý như chất thải lây nhiễm; rửa tay bằng xà phòng hoặc sát khuẩn tay bằng dung dịch sát khuẩn tay.

4. Vệ sinh trong tổ chức tang lễ

- Người tổ chức và tham gia tang lễ thực hiện các biện pháp phòng, chống dịch theo hướng dẫn của ngành Y tế.

- Nhà tang lễ, khu tổ chức tang lễ bảo đảm vệ sinh sạch sẽ toàn bộ bề mặt của nền nhà, tường xung quanh nơi đặt thi thể và các vật dụng có tiếp xúc với thi thể; chất thải tiếp xúc trực tiếp với quan tài được thu gom, xử lý như chất thải lây nhiễm.

5. Vệ sinh trong mai táng, hỏa táng

- Khi mai táng thi thể, tiến hành rắc một lớp vôi bột xung quanh thành và đáy huyệt trước khi đặt quan tài xuống huyệt. Trước khi lấp đất, rắc một lớp vôi bột ở xung quanh và trên mặt quan tài.

- Sau khi mai táng, hỏa táng phải vệ sinh, khử khuẩn dụng cụ, thiết bị dùng để mai táng, vận chuyển thi thể đến lò hỏa táng, khu vực mai táng, hỏa táng bằng dung dịch chứa 0,1% Clo hoạt tính, cồn 70% hoặc các chế phẩm diệt khuẩn bề mặt.

- Người trực tiếp tham gia hoạt động mai táng, hỏa táng sử dụng đầy đủ phương tiện bảo vệ cá nhân (kính che mắt, găng tay cao su, khẩu trang y tế, giày hoặc ủng) trong suốt quá trình thực hiện công việc. Sau khi công việc kết thúc cởi bỏ phương tiện bảo vệ cá nhân, rửa tay bằng xà phòng hoặc sát khuẩn tay bằng dung dịch sát khuẩn tay.

- Chất thải tiếp xúc trực tiếp với quan tài và phương tiện bảo vệ cá nhân được thu gom, xử lý như chất thải lây nhiễm.

IV. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Sở Y tế

- Hướng dẫn chuyên môn, kỹ thuật y tế và phối hợp giám sát việc thực hiện công tác phòng, chống dịch theo đúng quy định. Hỗ trợ các nguồn lực cần thiết cho việc tổ chức thực hiện công tác xử lý thi hài nhiễm SARS-CoV 2, khử khuẩn và xử lý môi trường.

- Chỉ đạo Trung tâm Kiểm soát bệnh tật tỉnh: Tập huấn chuyên môn kỹ thuật cho các đơn vị y tế và các đơn vị liên quan trên địa bàn trong việc thực hiện. Tổ chức kiểm tra việc thực hiện xử lý thi hài nhiễm SARS-CoV-2 tại cộng đồng.

- Chỉ đạo Trung tâm Y tế cấp huyện/thị xã/thành phố chịu trách nhiệm tổ chức tập huấn các biện pháp phòng chống dịch và xử lý thi hài người nhiễm SARS-CoV-2 cho các tổ, đội thành viên tham gia xử lý thi hài nhiễm SARS-CoV-2.

2. Sở Tài nguyên và Môi trường

- Chỉ đạo việc thu gom, vận chuyển, xử lý chất thải lây nhiễm phát sinh trong quá trình xử lý thi hài nhiễm SARS-CoV-2 theo đúng quy định.

- Đối với các tổ chức, cá nhân có nguyện vọng sử dụng hình thức hỏa táng: giao Sở Tài Nguyên và Môi trường chủ động liên hệ với các cơ sở hoạt động trong lĩnh vực môi trường để tổ chức thực hiện dịch vụ hỏa táng và tổ chức, cá nhân tự chi trả kinh phí.

3. Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Sở Thông tin và Truyền thông

- Chỉ đạo, phối hợp với các cơ quan thông tin, truyền thông và phổ biến việc xử lý, mai táng hoặc hỏa táng bệnh nhân tử vong do COVID-19 theo đúng quy định.

4. Công an tỉnh, Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh

- Chỉ đạo lực lượng thuộc ngành hỗ trợ đảm bảo an ninh, trật tự, vận chuyển trong quá trình tổ chức mai táng

5. UBND cấp huyện, cấp xã nơi có người tử vong do nhiễm SARS- CoV-2

- Phổ biến, tuyên truyền việc triển khai hướng dẫn trên địa bàn.

- Thành lập các đội/tổ xử lý thi hài nhiễm SARS-CoV-2 và cung cấp đầy đủ hóa chất, trang thiết bị, phương tiện theo hướng dẫn.

- Chỉ đạo tổ trưởng dân phố/trưởng thôn, các ban, ngành liên quan thông báo ngay cho chính quyền địa phương khi có người tử vong do nhiễm SARS- CoV-2.

- Chỉ đạo trạm y tế cấp xã phối hợp với đội xử lý thi hài trong quá trình xử lý thi hài nhiễm SARS-CoV-2.

- Đảm bảo an ninh, an toàn trong quá trình thực hiện xử lý thi hài nhiễm SARS-CoV-2.

- Tổ chức kiểm tra, giám sát việc thực hiện hướng dẫn này.

Trên đây là Hướng dẫn quy trình xử lý thi hài bệnh nhân nhiễm COVID-19 tử vong của Ban Chỉ đạo COVID-19 tỉnh, trong quá trình triển khai thực hiện nếu có khó khăn, vướng mắc đề nghị các cơ quan, đơn vị, địa phương kịp thời báo cáo về Ban Chỉ đạo COVID-19 tỉnh (qua Sở Y tế) để xem xét, điều chỉnh, bổ sung

Nơi nhận:

- Như trên;
- Tỉnh Ủy (báo cáo)
- BCĐ phòng, chống dịch COVID-19 cấp tỉnh;
- UBND tỉnh (báo cáo);
- Trung tâm Chỉ huy p/c dịch COVID-19 tỉnh (báo cáo);
- Chủ tịch, các PCT UBND tỉnh;
- Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh;
- Công an tỉnh;
- Các Sở, ban, ngành cấp tỉnh;
- GD, các PGĐ Sở Y tế;
- UBND các huyện/thị xã/thành phố;
- Các cơ sở y tế trên địa bàn tỉnh;
- Lưu: VT, NVY.

GIÁM ĐỐC

Phụ lục:

**PHƯƠNG TIỆN PHÒNG HỘ CÁ NHÂN
CỦA NHÂN VIÊN Y TẾ TRONG PHÒNG, CHỐNG COVID-19**
(Kèm theo Hướng dẫn số: 487 /HD-BCĐ ngày 01 tháng 3 năm 2022
của Ban Chỉ đạo phòng, chống dịch COVID-19 tỉnh Quảng Nam)

Vị trí, thủ thuật	Sử dụng phương tiện phòng hộ cá nhân					
	Bộ quần áo chống dịch	Tạp dề	Găng	Khẩu trang y tế	Khẩu trang N95	Kính bảo hộ / tấm che mặt
Tiếp đón	+/-		+/-	+		+/-
Phòng khám sàng lọc	+		+	+	+/-	+
Khu vực cách ly trong BV	+	+/-	+		+	+
Phòng xét nghiệm	+	+/-	+		+	+
Vận chuyển người bệnh	+	+/-	+	+	+/-	+
Khu xử lý, bảo quản thi hài	+	+/-	+	+	+/-	+
Khi làm thủ thuật, phẫu thuật	+	+	+	+	+	+

Ghi chú:(+) Cần thiết sử dụng.

(+/-) Cần nhắc sử dụng theo từng trường hợp.

Phương tiện, dụng cụ, hóa chất

- Phương tiện làm sạch: thùng/xô, giẻ lau, bình/máy phun khử khuẩn...
- Túi đựng thi hài, túi đựng chất thải lây nhiễm có màu vàng.
- Phương tiện bảo vệ cá nhân là các phương tiện sử dụng 01 lần gồm:
 - + Khẩu trang y tế.
 - + Kính bảo hộ che mắt.
 - + Quần áo phòng dịch chống thấm.
 - + Mũ chụp tóc trùm kín đầu và cổ.
 - + Găng tay cao su.
 - + Ủng cao su hoặc bao che giày chống thấm.
- Dung dịch khử khuẩn bề mặt.
- Dung dịch khử khuẩn tay.